

**Проект на закон за изменение и допълнение на Закона за  
преминаването през и пребиваването на територията на  
Република България на съюзнически и на чужди въоръжени сили**

**Информация**

**Откриване / Приключване:** 05.04.2017 г. - 04.05.2017 г. Неактивна

**Номер на консултация:** #2574-K

**Област на политика:** Външна политика, сигурност и отбрана

**Тип консултация:** ---

---

С Решение на Министерския съвет № 226/09.04.2015г. беше одобрено разполагането на територията на Република България на Щабен елемент за интегриране на силите на НАТО (NATO Force Integration Unit – NFIU). Установяването NFIU на територията на шест страни-членки от Източния фланг на Алианса – България, Литва, Латвия, Естония, Полша и Румъния произтича от взето решение на срещата на министрите на отбраната на страните-членки на НАТО през месец февруари 2015 г.

Щабният елемент за интегриране на силите на НАТО на територията на Република България (BGR NFIU) е със статут на международен военен щаб по смисъла на Протокола за статута на международните военни щабове, създадени в съответствие със Северноатлантическия договор, подписан в Париж, на 28.08.1952г., ратифициран със закон приет от 39-то Народно събрание на 14.07.2004г. (ДВ бр. 65/27.07.2004г.), наричан за краткост „Парижкия протокол“. Личният състав на BGR NFIU и зависимите лица се ползват с правата и привилегиите по Парижкия протокол, както и по Споразумението между страните по Северноатлантическия договор относно статута на техните въоръжени сили, подписано в Лондон на 19.06.1951г., ратифицирано със закон, приет от 39-то Народно събрание на 14.07.2004г. (ДВ бр. 65/27.07.2004г.), наричано за краткост „НАТО СОФА“.

Освен тази структура на НАТО, на наша територия е разположен и функционира Център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, който също се ползва със статут на „международна военна организация“ /ИМО/ на Алианса по силата на Парижкия протокол.

В тези структури работят военнослужещи, изпратени от други държави –членки , като заедно с тях на територията на страната пребивават и членовете на техните семейства, наричани „зависими лица“. Като страна-домакин Р България е задължена да осигури **своевременно и в пълнота** статуса им, съгласно

действащите международни договори, по които тя е страна. С цел хармонизиране на националните практики и създаване на оптимални условия за работа от страна на НАТО е предложен типов проект за Допълнение на Парижкия протокол, с който се доразвива и разширява статуса както на самата структура, така и на неговия персонал и зависимите лица. Понастоящем Р България е в процес на сключване на Споразумението между Република България и Върховното Главно Командване на Обединените Въоръжени Сили в Европа и Щаба на Върховния съюзен главнокомандващ по трансформацията за допълнение към Парижкия протокол.

Горните обстоятелства налагат предприемането на незабавни мерки по установяване на националните механизми за прилагане на споразуменията на НАТО, свързани с дейността на неговите структури, на които България е домакин. С цел решаване на проблемите по установяване, функциониране на структурите на НАТО и техния личен състав, МО инициира и създаде **междуведомствена работна група** в състав от представители на МО, МВР и МВнР. Състояха се и разширени заседания с участие на представители на Служба „Военна полиция“, Министерство на правосъдието, НЗОК, НАП, МТИТС, НОИ, Комисия за регулиране на съобщенията, ИА „Автомобилна администрация“, Агенция „Митници“, Столична община.

В резултат на дискусиите беше изяснено, че за да се приложат международните договори в сила за Р България относно разполагане на структури на НАТО и страната да изпълнява точно задълженията си по тях е необходимо: да се предприемат редица нормативни мерки, а именно - изменение и допълнение на Закона за преминаване през и пребиваване на територията на Р България на съюзнически и/или чужди въоръжени сили /ЗПППТРБСЧВС/, който се явява специален закон, уреждащ влизането и пребиваването на въоръжени сили на територията на страната, като и отговорностите на националните органи по тяхното осигуряване. Целта на измененията и допълненията са :

- разграничаване на статута на различните категории лица, влизащи в Р България за целите на участие във мероприятия, свързани с въоръжените сили, с оглед хармонизиране с действащите международни договори;
- уреждане специални условия за влизане, пребиваване на личния състав на структурите на НАТО и техните зависими лица и установяването на принципа, че те удостоверяват своя статус с карта, която се издава съгласно Закона за българските лични документи/ЗБЛД/;

В частта „Преходни и Заключителни разпоредби“ се предлагат съответните изменения и допълнения в Закона за чужденците в Р България, Закона за влизането, пребиваването и напускането на гражданите на ЕС, които не са български граждани, и членовете на техните семейства и Закона за българските лични документи.

С оглед прецизиране на текста на чл.13, ал.2, в **параграф 1** от проекта закона се предлага нова редакция на този текст, а именно: „Преминаването през и пребиваването на територията на Република България на съюзническите и

чуждите въоръжени сили се координира между компетентните структури на Министерството на отбраната и Българската армия и на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, на Министерството на външните работи и на Министерството на вътрешните работи.“ Действащият понастоящем тест съдържа лексика, която водеше до неправилния извод, че се налага съгласуване на актове на министъра на отбраната.

При анализа на действащата правна регламентация беше установено, че понастоящем ЗПППТРБСЧВС установява еднакъв подход към чуждите и съюзническите въоръжени сили, цивилния компонент и техните зависими лица. В сега действащите **чл.26 и чл.27** са въведени еднакви правила при влизане и напускане на територията на Р България за двете категории въоръжени сили, вкл. и за зависимите лица. Мотивите при приемането на закона през 2005г. са били да се създаде бърз механизъм за организиране провеждането на военни мероприятия на територията на страната, в които често участват и двете категории въоръжени сили. Споразумението между страните по Северноатлантическия договор относно статута на техните въоръжени сили (НАТО СОФА, ДВ, бр.107/2004г.), което урежда въпросите по статуса при извършване на дейности на въоръжените сили на териториите на страните –членки на НАТО, предвижда облекчен режим само по отношение на личния състав на съюзническите въоръжени сили. С оглед натрупаната практика по осигуряване и организиране на военни мероприятия на наша територия, и главно- с цел синхронизиране с установеното в НАТО СОФА, с проекта се предлага нова редакция на чл.26 и чл.27- **параграф 2 и параграф 3 от проектозакона**. В нея се предвижда досегашният облекчен режим за влизане и напускане на страната да се прилага само по отношение на военнослужещите от съюзническите и от чуждите въоръжени сили. Останалите две категории лица- цивилен компонент и зависими лица могат да се ползват от определени облекчения само по силата на сключен международен договор, ратифициран от Р България. По този начин се синхронизира и с развитието на материята относно достъпа до територията на и пребиваването в Р България на чужденци след присъединяването на България към Европейския съюз през 2007г.

Със същите мотиви е и предложението за изменение на **чл.31** от ЗПППТРБСЧВС- **§ 4 от проектозакона**. Признаването на свидетелствата за правоуправление на МПС се допуска само по отношение на личния състав на въоръжените сили, или нейния цивилен компонент във връзка с изпълняваните служебни дейности в страната, като признаването на регистрационните номера се допуска само по отношение на служебните МПС на съюзническите и чужди въоръжени сили.

Настоящият **чл.33** засяга въпросите по осигуряване на медицински грижи за пребиваващия на територията на страната чужд личен състав и зависими лица. Текстът се нуждае от прецизиране, за да се съобрази с действащото българско законодателство в областта на медицинското обслужване на територията на страната и приложимите международни договори. В **§ 5** се предлага в закона да остане само позитивно уреждане на принципа за безплатна медицинска помощ, като въпросите по предоставяне на последващо лечение да бъдат предмет на допълнителни договорености в съответствие с българското законодателство и

практиките на съответните медицински заведения.

**Основната цел на проекта на ЗИД на ЗПППТРБСЧВС** е да бъде регламентирана хипотезата на установяване в Р България на постоянна структура на НАТО, каквито вече съществуват у нас, както е изложено по-горе. Понастоящем законът урежда случаите на пребиваване и преминаване на чужди и съюзнически въоръжени сили за провеждане на отделни мероприятия, учения, тренировки и други подобни дейности и поради това наличната правна регламентация се оказва недостатъчна да осигури международните задължения с продължителен характер, поети от Р България като страна –домакин. Предвид това в **§6 от проекта** се предлага създаването на нова **Глава Пета /Чл.39-43/**, която да формулира специфични разпоредби относно влизане, пребиваване и идентификация на лицата, членове на тази структури, както и други въпроси, произтичащи от изпълнението на служебните им функции на територията на страната.

**Чл. 39, ал.1** установява, че членовете на личния състав на структура на НАТО, разположена в Р България и техните зависими лица при влизане и напускане територията на страната се освобождават от гранични такси, визови процедури и от процедури по регистрация и контрол на чужденци. **Алинея втора, трета и четвърта на чл.39** урежда видовете документи, които се представят при преминаване на държавната граница. Тези разпоредби са хармонизирани с предвиденото в проекта на т.н. Споразумение за допълнение на Парижкия протокол.

В **чл.40 и чл.41** се урежда необходимостта от издаване на национален документ, който да удостоверява пребиваването и статуса на чуждестранните военнослужещи и техните зависими лица с оглед „припознаването“ им от българските държавни и административни органи и институции, частни юридически и физически лица при необходимост от упражняване на техните права и привилегии, докато са в Р България. Разпоредбите са въведени по аналогия с картата, издавана от МВНР по отношение на дипломатическите и консулските служители и персонал, съгласно чл.59, ал.5 от Закона за българските лични документи. В **чл.41** се регламентира, че тези карти удостоверяват само статуса на лицето като служител на структура на НАТО или зависимо лице. Предвидено е тяхната самоличност се идентифицира с национален документ за задгранично пътуване.

В **чл.42** се урежда признаването на свидетелствата за правоуправление на МПС. В **чл.43** се установява признаване на регистрационните номера на служебните и личните МПС, което е в изпълнение на изискването да се създаде необходимия облекчен административно- правен режим за тяхното пребиваване в страната по служебни причини. Създава се правна възможност по искане на съответните лица / структурата на НАТО или личния състав/ Р България да регистрира служебните и личните превозни средства, което се предвижда да се извърши по ред, определен от министъра на вътрешните работи и министъра на отбраната.

В **§7** от проектозакона се предвижда включване на дефиниция на понятието „цивилен компонент“ в §1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на Закона. Това се налага поради използване на това понятие с цел разграничаване на административно-правния режим на категориите лица, влизащи в Р България по повод провеждане на военни дейности по реда на този закон.

В **параграф 8** от Преходни и заключителни разпоредби на проектозакона се предлага да се създаде **нов член 14а** в Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на гражданите на Европейския, които не са български граждани, и членовете на техните семейства (**ЗВПНРБГЕСКНБГЧТС**-обн., ДВ, бр. 80 от 3.10.2006 г.,). Новата разпоредба установява, че личният състав на структури на НАТО, разположени на територията на Република България, както и зависимите лица пребивават в страната без да са налице изискванията на този закон. В ал.2 и 3 се допълва, че на тези лица се издава карта по Закона за българските лични документи, като издаването на картата се урежда в акт на МС.

По аналогичен начин е въведен такъв принцип и в Закона за чужденците в Република България (**ЗЧРБ**, обн., ДВ, бр. 153 от 23.12.1998 г.,)- **параграф 9 от проектозакона**.

В Допълнителните разпоредби и на двата закона се включва дефиниция на понятието „зависимо лице“, тъй като това е нова категория, въведена в ЗПППТРБСЧВС.

В рамките на работната група бяха дискутирани проблемите, с които се сблъскват чуждестранните лица, които заемат и вече реално изпълняват длъжности в структурите на НАТО, разположени в Р България. Основната причина за това е липсата на идентификационен документ, който да удостоверява специфичното качество на тяхното пребиваване и свързаните с това привилегии и имунитети, произтичащи от действащи международни договори в сила за Р България. С цел преодоляване на този проблем и по аналогия с механизма на идентифициране на дипломатическите служители в Р България, в **§ 10** от проектозакона се предлагат допълнения и в Закона за българските лични документи (ЗБЛД).

В т.1 от този параграф се предлага създаване на ал. 6 в чл. 14 от ЗБЛД, а именно: „(6) На членовете на личния състав на структура на Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО), разположена на територията на Република България, и на техните зависими лица, се издава карта на служител в структура на НАТО или на зависимо лице.“ Касае се за създаване на нов вид карта, която да служи за идентификация на пребиваването, а не на самоличността на служителя на НАТО или на зависимото лице.

В рамките на работната група беше констатирана необходимостта от наличие на личен номер на чужденец/личен номер като реквизит в картата, с което се гарантира, че тя ще бъде „припозната“ и съответно ще идентифицира лицето в рамките на системата от различни държавни и административни органи и частни лица, с които то има отношения във връзка с неговия престой в страната. Предвид това и необходимостта от обособяване на тези лица като отделна категория

„чуждестранни граждани“, спрямо които се прилага специфичен, облекчен административно-правен режим, се предлага и допълнение в чл. 16, ал. 4 на ЗБЛД, състоящо се в добавяне на тази категория към кръга от лица, на които се определя личен номер в Р България **/параграф 10, т.2** от проектозакона/.

В **т.3 на параграф 10** се предвижда създаването на нова ал.4 на чл. 18 от ЗБЛД, с която се разписват подробно изискванията за съдържанието на новата карта.

С цел изчерпателност в правната регламентация и предвид следваната структурна аналогия с подхода, възприет от ЗБЛД по отношение на издаването на карти на служители в дипломатическите представителства, се предлага и създаването на нова алинея 7 в чл.55 от ЗБЛД. По този начин се въвежда издаването на посочената по-горе карта на служителите на НАТО и техните зависими лица в структурата на Глава пета, отнасяща се до българските лични документи, издавани на чужденци.

Във връзка с горното в т.5 на същия параграф се създава нова алинея 6 в чл.59, с която се установява, че Министерство на отбраната е органът, който издава посочената карта. По подобен начин понастоящем е уреден въпросът за издаване на карти на дипломатически служители, което се извършва от Министерство на външните работи в съдействие с МВР. В нова алинея 7 към същия член се предлага редът за издаване на картата да се урежда в акт на МС.

В точка 6 на същия параграф се въвежда допълването на член 61а на ЗБЛД с нова ал. 4, чиято цел е подробно разписване на данните, които съдържа новата карта, издавана от МО.

В следващите букви „б“ и т. т. 7 и 8 от **параграф 10** на проектозакона се правят изменения от правно-технически характер, произтичащи от предложените по-горе допълнения.

В т.8 от същия параграф се предлага в Допълнителните разпоредби да се създаде в §1 нова т.22, която да съдържа определение на термина "зависимо лице". Мотивите са същите, както и при въвеждането на това определение в описаните по-горе два закона **ЗЧРБ** и **ЗВПНРБГЕСКНБГЧТС**.

Предлаганият проект на закон осигурява изпълнението от Р България на поетите в рамките на НАТО задължения като страна-домакин на структури на Алианса. Предлаганите изменения и допълнения в действащата нормативна база ще създадат необходимите условия за прилагане на международните договори, уреждащи статуса на тези структури и техните членове докато са на територията на страната.

#### **Начини на предоставяне на предложения и становища**

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;

- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

## Документи

### Пакет основни документи:

[20170405\\_ZID\\_proekt\\_premनावane\\_VS\\_sled\\_sreshta\\_14 mart.pdf - вер. 1.0 | 05.04.2017](#)

---

### Консултационен документ:

---

### Справка становища:

---

## Коментари

## История

**Начало на обществената консултация - 05.04.2017**

**Приключване на консултацията - 04.05.2017**

**Справка за получените предложения**

Справка или съобщение.

**Окончателен акт на Министерския съвет**

---